

Ústav teorie a praxe ošetrovatelství 1. LF UK

Oponentský posudek

Posudek vedoucího práce

Název: Hodnocení učitele ošetrovatelských předmětů žáky a studenty

Autor práce: bc. Markéta Bednářová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Richard Jedlička, Ph.D.

Oponent: doc. PhDr. Jaroslav Kořa

Volba tématu: odpovídá požadavkům modernizace výuky ošetrovatelství a orientaci současné pedagogiky na potřeby žáků (resp. studentů).

Cíl práce: zjistit, jak si žáci a studenti ošetrovatelských oborů středních, vyšších zdravotnických škol či vysokých škol, představují ideálního učitele ošetrovatelství. Vyzkoumat, které vlastnosti či pedagogické nebo ošetrovatelské dovednosti považují u učitele za nejdůležitější a zmapovat, jak respondenti v kontextu porovnávání s vytvořeným "ideálem" hodnotí úroveň (kvalitu výuky) konkrétních vyučujících – učitelů ošetrovatelství.

Teoretická část: M. Bednářová shrnuje a kriticky porovnává závěry z podobně zaměřených výzkumů. Na základě kvalitativní analýzy údajů z odborné literatury a rozboru školských právních předpisů vymezuje autorka klíčové pojmy, které se vztahují k tématu výzkumu: žák, student, učitel, učitel odborných předmětů, učitel ošetrovatelství, úloha učitele, žádané vlastnosti učitele, profesní příprava učitele.

Empirická část:

Užité metody výzkumného šetření: aplikovaný kvantitativní výzkum prováděný metodou nepřímého dotazování, jemuž předcházely dva předvýzkumy.

Podle rešerší z odborné literatury a výsledků provedených předvýzkumů byl autorkou zkonstruován originální dotazník, zajišťující názory žáků a studentů týkající se žádaných a očekávaných (respektive nežádaných, negativně hodnocených) vlastností a dovedností (resp. nedostatků) učitelů ošetrovatelství a jejich výchovně vzdělávacího působení. Získané odpovědi byly statisticky zpracovány, výsledky porovnány s hypotézami a podrobeny zevrubnému rozboru.

Charakteristika zkoumaného vzorku: 805 respondentů (731 žen a 74 mužů) žáků a studentů středních a vyšších zdravotnických škol a vysokých škol oboru ošetrovatelství. Respondenti byli vybráni ze 14 škol, 7 rozdílně velkých měst z 5 krajů. Zkoumaný vzorek svým rodovým složením odpovídá obvyklému početnímu zastoupení mužů a žen studujících ošetrovatelství na zdravotnických školách (podle údajů Ústavu pro informace ve vzdělávání studuje na SZŠ 8,24% mužů a na VZŠ 11,75% mužů).

Výstupy, výsledky, jejich přínos: výsledky potvrdily základní hypotézu, že představy věkově mladších a osobnostně nevyzrálejších žáků o "ideálním" učiteli ošetrovatelství jsou odlišné od představ dospělejších studentů. Žáci středních škol preferují vybrané pedagogické dovednosti učitele (umět srozumitelně a zajímavě vyložit látku) v kombinaci s pozitivními osobnostními vlastnostmi (trpělivý, tolerantní, spravedlivý). Studenti vysokých škol oceňují především vysokou úroveň odbornosti v oblasti ošetrovatelských a dalších příbuzných disciplín. Studenti vyšších zdravotnických škol oceňují jak pedagogické dovednosti, tak odbornou ošetrovatelskou úroveň.

Ačkoliv většina dotazovaných žáků i studentů hodnotí své konkrétní učitele ve srovnání s "ideální představou" pozitivně, ve všech skupinách respondentů se mezi kritizovanými chybami objevují určité nedostatky didaktického typu. K překonání zjištěných problémů jsou orientována autorčina doporučení obsažená v závěru práce. Její zjištění je možno hodnotit jako inspiraci pro přípravu budoucích učitelů ošetrovatelství a koncepci DVPP.

Literatura a práce s literaturou: seznam pramenů a literatury obsahuje 45 položek čítajících současné knižní publikace a odborné časopisecké tituly. Užité citace jsou přesné a odpovídají běžným vytklostem. Za relativní nedostatek lze pokládat orientaci pouze na česky psané zdroje.

Formální náležitost, vnější úprava, přehlednost: Práce: „Hodnocení učitele ošetrovatelských předmětů žáky a studenty“ je koncipována přehledně, přičemž výstavba textu nepostrádá vnitřní logickou provázanost. Formální úpravě byla věnována velká pozornost. Škoda, že některá drobnější přehlédnutí zůstala neopravena (např. str. 45, kde první věta 3. odstavce postrádá shodu podnětu s přísudkem).

Kvalita příloh: velmi dobrá. Základní text doplňuje 28 stran příloh, které náležitým způsobem dokumentují tvoření dotazníků, podrobně ilustrují užité výzkumné metody, postup šetření, ověřování hypotéz a tvorbu závěrů. Sympaticky působí CD verze textu připojená k tištěné podobě dokumentu.

Celkové hodnocení práce: Práce dokládá bezpečnou orientaci v odborných pramenech, které jsou autorkou vhodně voleny, ale také její schopnost samostatného kritického myšlení. Myšlenky jsou formulovány jasně a srozumitelně, závěry jsou přesvědčivé. M. Bednářová dobře volila příslušné výzkumné metody, bez větších problémů zvládla sběr dat na čtrnácti školách v různých lokalitách, předvedla schopnost logického utřídění a kvalifikovaného zpracování rozsáhlého materiálu a nad to je i formulačně zdatná – což přidává předloženému textu na čtivosti. Rozsahem (celkem 167 stran, z čehož je 120 stránek vlastního textu), ale rovněž reprezentativním rozložením žákovského vzorku a šíří záběru (805 respondentů) překračuje diplomová práce M. Bednářové běžná očekávání a splňuje nároky na kvalitu práce disertační. Závěry jsou hodnotným přínosem ke zkoumání role učitele odborných předmětů při výchově a vzdělávání zdravotnických pracovníků a podnětem k další pedagogické i výzkumné činnosti.

Otázky k obhajobě:

- V rámci dalšího vzdělávání stávajících pedagogických pracovníků je žádoucí zamyslet se nad formami prohlubování komunikativních dovedností učitelů ošetřovatelství a nad užívanými postupy i možnou inovací – projektové a kooperativní vyučování, kritické myšlení apod. – co autorka navrhuje za konkrétní změny na škole, kde učí?
- Navržené směry dalšího výzkumu.
-

Návrh klasifikace: výborně.

V Praze 15.5.2006

Podpis vedoucího práce :

Doc. PhDr. Richard Jedlička, Ph.D.